

seende: Jeg vil dog sige, at det ikke var en ny Fortolkning, som den daværende Minister havde fundet paa, men det var en gammel Fortolkning, allerede udstedt af den Minister, der var Minister ganske kort Tid efter, at Loven 1856 var bleven vedtagen. Som sagt, herigennem vil der blive gjort særdeles meget for Undervisningens Fremme. Et andet er, at jeg ikke mener, at der er gjort nok. Efter min Formening burde der ikke være mere end højt regnet 30 Elever i en Klasse, og de store Skoler i alt Fald burde enten være delte i 4 Klasser eller i en Forskole og 3 Klasser. Man maa jo imidlertid være glad ved det Fremskridt, her er sket, og haabe, at det mere, man ønsker, kan blive gennemført lidt efter lidt ad frivillig Vej i alt Fald i de større Skoler i de større Kommuner her i Landet. Dernæst er der et Punkt, som ogsaa har sin Betydning, nemlig at det nu er forbi med den højst uheldige Ret, som Forældre eller Værger hidtil have haft til at tage deres 13 Aar gamle Børn ud af Skolen. Jeg ser ikke rettere, end at denne Rettighed har været til stor Skade for Undervisningen og Oplysningen og til stor Uret for Børnene, hvem den gaar ud over. Endelig er der et tredje Punkt, som jeg ogsaa regner til de for Undervisningen heldige ved denne Reform, og det er, at det er lykkedes at faa Enighed med den højtærede Minister, foreløbig i Fællesudvalget og rimeligvis snart mellem begge Ting, om at bevilge Penge til at kunne benytte Formanden for den bestaaende Eksamenkommission som Konsulent for Ministeriet. Jeg var ingenlunde enig i det Forslag, der fra først af fremkom fra Ministeren, om at ansætte en fast Konsulent med kongelig Udnævnelse og dertil knyttet Pensionsret, og det forekommer mig ogsaa, at den højtærede Minister i den Udtalelse, vi nylig hørte, erkendte, at hvad der nu er kommet, er langt at foretrække, thi hvad det kommer an paa, er at kunne benytte en saadan Mand, naar han findes, naar man træffer paa ham; men har man først ansat en Mand fast, kan man i alt Fald ikke let komme af med ham, før han bliver alderdomssvag. Jeg finder derfor, at det er en heldig Ordning, at der bevilges Penge, som man kan benytte, naar man træffer en til Stillingen egnet Mand, men ogsaa lade være at bruge, naar han ikke er til Stede, og jeg tror, at man gennem denne Bestemmelse vil virke fremmende paa Undervisningen. Den anden Side af Loven er jo de forbedrede Lærertilværelser,

og her er der jo nu opnaaet en hel Del. Det forekommer mig dog ikke, at der er opnaaet saa meget og saa store Ting, som der tales saa højt om, men der er i alt Fald opnaaet en hel Del. Hvad jeg imidlertid sætter mere Pris paa end blot dette, at Lønningerne ere forhøjede, er den helt forandrede Lønningsmaade for Lærerne, som indføres gennem Lovforslaget, idet de jo faa fast Løn, der er stigende gennem Alderstillæg, thi derigennem vil man opnaa, at der bliver langt ringere Nødvendighed eller Fornødenhed for Lærerne at flytte bort fra det Embede, de en Gang ere komne i. Det er, hvis Lærerne ellers kunne føle sig nogenlunde tilfredse i den Kreds, de leve i, selvfølgelig bedst for Undervisningen, at de ikke flytte for meget rundt, men blive paa det Sted, hvor de en Gang ere blevne vant til at have hele deres Livsgerning; men deraf følger atter, og det betragter jeg som et stort Gode, at Betydningen af hele Spørgsmaalet om Kaldelsesmaaden meget betydelig svinder ind. Den Fare, der er ved Kaldelsesmaaden under den nuværende Ordning, at det kan være meget svært for en ældre Lærer, som sidder i et mindre Kald, at blive forflyttet til et bedre Embede, fordi Sogneraadet ganske naturligt har mere Lyst til at faa en yngre Mand end at tage en ældre, som de maaske frygte for allerede er udslidt — den Uretfærdighed, som derigennem meget ofte er vist mod ældre Lærere, svinder meget betydelig ind gennem den Lønningsmaade, som nu fastsættes. Derfor har jeg ikke nogen Sinde, siden dette Lovforslag er kommet frem, betragtet Spørgsmaalet om Kaldelsesmaaden som noget saa uhyre vigtigt, som det fra anden Side er blevet betragtet. Jeg har hverken været enig med den Side, som ønskede at faa Magten lagt i Autoriteternes Hænder, saaledes som det bestemtes i Lovforslaget, da det første Gang for 3 Aar siden kom frem, eller delt den uhyre Frygt, som Folketinget nærede for, at man skulde gaa Sogneraadene eller i det hele Kommunalbestyrelserne for nær.

Naar jeg nu med et Par Ord vil omtale, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) udtalte, kan jeg jo for saa vidt være enig med ham særlig deri, at ganske fuldstændig klare og bestemte ere Kaldelsesparagrafferne i dette Lovforslag lige saa lidt som de tilsvarende Bestemmelser i Loven af 1856. Imidlertid maa jeg dog sige, at den er en Del klarere, naar man ser alle Bestemmelserne igennem og sammenligner §§ 16